

- dle rozdělovníku

Váš dopis zn./ze dne:

sine

Č. j.:

MHMP 514078/2024

Sp. zn.:

S-MHMP 2720951/2023

Vyřizuje/tel.:

Mgr. Michaela Peková

236 004 662

Počet listů/příloh: 5/0

Datum:

13. března 2024

ROZHODNUTÍ

Magistrát hlavního města Prahy, odbor živnostenský a občanskosprávní, přezkoumal podle ustanovení § 89 odst. 1 a ustanovení § 178 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ustanovením § 81 odst. 3 písm. a) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, v řízení zahájeném se souhlasem [redacted] na základě odvolání [redacted]

[redacted] zastoupena JUDr. Danem Zwiebem, advokátem se sídlem AK Praha 8, Brezinova 524/31, v plném rozsahu (§ 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „ZOP“), výrokovou část I. a II. rozhodnutí Úřadu městské části Praha 4, odboru kancelář tajemníka, č.j. R 595/2023 OKAT/Ziz z 31. října 2023, v jejích přestupkových věcech, a rozhodl takto:

Podle ustanovení § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu se napadené rozhodnutí (resp. výroková část I. o vině a správním trestu a výroková část II. o nákladech řízení) ruší a řízení ve věci přestupků [redacted]

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozhodnutím Úřadu městské části Praha 4, odboru kancelář tajemníka (dále jen „správní orgán prvního stupně“) byla [redacted] (dále také „obviněná“), ve výrokové části I. uznána vinnou přestupkem

- 1) proti veřejnému pořádku podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNP“), kterého se měla dopustit 22. července 2023 po 22.00 hod. [redacted], hlasitým křikem a boucháním do topení, tedy měla úmyslně porušit noční klid,
- 2) proti občanskému soužití v souladu s ustanovením § 7 odst. 1 písm. c) bod 4. ZNP, kterého se měla dopustit 29. května 2023 okolo 17.00 hod. na stejné adrese (viz výše),

Sídlo: Mariánské nám. 2/2, 110 01 Praha 1

Pracoviště: Jungmannova 35/29, 110 00 Praha 1

Kontaktní centrum: 800 100 000, fax: 236 007 157

E-mail: posta@praha.eu, ID DS: 48ia97h

tím, že [redacted] (osobu přímo postiženou spácháním přestupku – dále také „oznamovatelka“), měla udeřit do vrchní části trupu konví na vodu, kdy tato držela v náručí své novorozené dítě, tedy se měla vůči jinému dopustit úmyslného jiného hrubého jednání,

- 3) úmyslného dopuštění se vůči jinému schválnosti ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) bod 3. ZNP, který měla spáchat minimálně dne 29. května 2023 ve stejnou dobu na totožném místě, viz bod 2), tím, že měla naschvál nechat téct vodu na betonovou plochu v zahradě, přestože byla opakovaně vyzývána k šetření vodou, neboť se nepodílí na platbách za její spotřebu, a svým jednáním plýtvá ke škodě oznamovatelky.

Za tyto přestupky byl obviněný uložen souhrnný správní trest pokuty 4 000 Kč (výroková část I. rozhodnutí) a náklady řízení 1 000 Kč (výroková část II. rozhodnutí); obojí splatné do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

Nesouhlas s rozhodnutím vyjádřila obviněná v zákonné lhůtě dne 16. listopadu 2023 podáním blanketního odvolání, které posléze 29. listopadu 2023 na šesti stranách zevrubně odůvodnila. Rozhodnutí považuje za nesprávné, napadá všechny jeho výroky. Nebyly zohledněny podstatné okolnosti ohledně soužití s oznamovatelkou, kdy je obviněná omezována v užívání společných prostor, včetně garáže a zahrady, oproti režimu stanovenému ve smlouvě o zřízení věcného břemene. Skutky, ze kterých je obviňována, nenaplnují základní materiální znak přestupku, jeho společenskou škodlivost; stejně tak nebyl prokázán úmysl obviněné narušit občanské soužití. Skutkový stav nebyl náležitě zjištěn; obviněná současně napadá i výrok o správním trestu pokuty a nákladech řízení. Žádá proto, aby napadené rozhodnutí bylo ve smyslu ustanovení § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu zrušeno a řízení zastaveno.

Magistrát hlavního města Prahy, odbor živnostenský a občanskosprávní (dále jen „odvolací správní orgán“), přezkoumal odvoláním napadené rozhodnutí v plném rozsahu (zákonost a odůvodněnost výroku, jakož i správnost postupu řízení, které vydání rozhodnutí ve věci samé předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, přičemž přihlížel i k dalším případným vadám, pokud mohly mít vliv na správnost rozhodnutí) a dospěl k následujícím zjištěním:

Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin (§ 5 ZOP). Přestupek je vymezen na základě materiálně-formálního pojetí.

Skutková podstata přestupku je tvořena souhrnem typových znaků přestupku určitého druhu, kterými se jednotlivé přestupky od sebe odlišují. Znaky lze členit na znaky obligatorní, tyto znaky mají všechny skutkové podstaty, a znaky fakultativní (mají je pouze některé skutkové podstaty).

Mezi obligatorní (závazné) znaky přestupku patří:

- společenská škodlivost (materiální znak)
- protiprávní čin
- je v zákoně za přestupek výslovně označen (formální znak)
- vykazuje znaky stanovené zákonem – např. věk, přičetnost, zavinění
- a nejde o trestný čin.

Vždy musí dojít k naplnění všech výše uvedených znaků současně.

U předmětných skutků nedošlo k naplnění dvou z obligatorních znaků (všechny znaky musí být naplněny současně), a to k prokázání potřebné míry společenské škodlivosti (materiální znak) a zavinění ve formě úmyslu; skutky tak nelze ve smyslu § 5 ZOP považovat za přestupky.

Citace z důvodové zprávy k ustanovení § 5 ZOP: „*Materiální znak hraje klíčovou roli právě v hraničních případech, kdy by jeho neposouzení mohlo vést k přepjatému formalismu, k stíhání bagatelních porušení právních povinností a k nespravedlivému rozhodnutí. Tím pak není naplněn účel správního trestu, dochází ke snižování autority správních orgánů a k odmítavým postojům veřejnosti.*“ Stejný názor zastávají i obecné soudy. Viz odůvodnění rozsudku Krajského soudu

v Českých Budějovicích ze dne 3. května 2021, čj. 64 A 4/2020, str. 9, bod 47., poslední věta: „Je třeba si uvědomit, že přestupkové právo nelze jako ultima ratio (krajní řešení) užívat v případech každého společensky nevhodného chování, neboť k tomu ani prostředky správního trestání nejsou zamýšleny“ (dohledatelné na stránkách www.nssoud.cz).

Z vyjádření právního zástupce obviněné, „K povaze soužití s [redacted] a situaci v domě, kdy jmenovaná svými oznámeními řeší sousedsko-rodinné spory s obviněnou (svou matkou) a vytváří si tak prostor pro realizaci právních kroků, kterými se v budoucnu pokusí ukončit společné soužití v domě. Jinak řečeno, obviněná je toho názoru, že se jí chce oznamovatelka zbavit a dům, ve kterém [redacted] žila celý život a který dceři v dobrém úmyslu darovala, chce užívat pouze pro sebe. Neshody začaly poté, co se do domu oznamovatelka spolu s manželem a dcerou přistěhovala. Od té doby až do současnosti dochází na denní bázi ke konfliktům stran užívání domu, kdy obviněná dům používá v souladu se smlouvou o zřízení věcného břemene, a to běžným způsobem, na jaký byla zvyklá, což však dceři nevyhovuje. Společné prostory, včetně garáže a zahrady jsou (nebo by měly být) užívány společně, kdy je to právě obviněná, která je v užívání těchto prostor ze strany oznamovatelky omezována. Je terčem častých provokací a naschválností, kdy si (bohužel) oznamovatelka údajně závadově jedná obviněnou svérázným způsobem dokumentuje a činí pak četná oznámení o přestupcích. Tyto záznamy mají vyložené šikanózní povahu. Oznamovatelka se na obviněnou snaží vynutit změnu již navržené úpravy věcného břemene, kdy od právního zástupce dcery obdržela návrh smlouvy o změně věcného břemene“. vyplývá, že chování obviněné nelze samo o sobě bez znalosti situace v domě označit za rušení nočního klidu, schválnosti a jiné hrubé jednání.

Ačkoliv se s pojmem veřejného pořádku setkáme v právním řádu ČR na mnoha místech, v žádném zákoně není tento právně vyložen, proč ho řadíme mezi tzv. neurčité právní pojmy. Obvykle můžeme veřejný pořádek definovat jako souhrn právních, etických a společenských pravidel chování na veřejnosti. K narušení veřejného pořádku, které je základní podmínkou naplnění některé ze skutkových podstat upravených v § 5 ZNP, přitom nemusí dojít jen na veřejnosti, ale i v soukromí. Podstatné je, aby v důsledku protiprávního jednání pachatele došlo v každém konkrétním případě k narušení veřejného pořádku.

K narušení veřejného pořádku 22. července 2023 hlasitým křikem obviněné rozhodně nedošlo, protože to byla oznamovatelka, kdo obviněnou k takovému jednání úmyslně vyprovokovala a ještě si ji při tom bez jejího svolení natáčela. Na videu je zřejmé, že hlasitě křičela i samotná oznamovatelka. Jednalo se o banální spor týkající se ponechání okna v mezipatře domu v létě otevřeného či zavřeného. Obviněná trvala na jeho zavření v obavě o svoji bezpečnost. Oznamovatelka místo toho, aby okno zavřela a otevřela jej později, až bude v domě klid, situaci hrotila hlasitým projevem, že chce mít okno otevřené kvůli ochlazení domu. Do sporu se posléze zapojil zvýšeným hlasem i manžel oznamovatelky. Z nahrávky je patrné, že do topení bouchala obviněná pouze chvilku, pod vlivem emočně vyhocené situace, kterou v počátku navodila sama oznamovatelka.

K neurčitým právním pojmům se řadí i občanské soužití. Obvykle je jím míněn určitý souhrn pravidel chování lidí, jejichž zachování je nutnou podmínkou pořádaného, harmonického soužití. Ať už mají tato pravidla psanou, nebo nepsanou podobu (např. nepsaným pravidlem je, že mladší zdraví staršího, muž zdraví ženu atp.), v obecné rovině jsou ztělesněním určitých standardů slušnosti a jejich společným cílem je předcházet vzniku újmy na právech a zájmech dotčených osob. Pokud tato pravidla někdo nedodržuje, např. tím, že flagrantně vybočí z mezí slušnosti, porušuje nebo ohrožuje občanské soužití.

Ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) ZOP chrání občanské soužití před jeho úmyslným narušováním hrubým jednáním. Za hrubé jednání zákon výslovně označuje vyhrožování újmou jinému na zdraví (bod 1.), nepravdivé obvinění jiného z přestupku (bod 2.) a dopuštění se schválnosti vůči jinému (bod 3.).

Přestupku se dále dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití jiným hrubým jednáním než jednáním uvedeným výše, která jsou za hrubá jednání výslovně označena, nicméně tvoří jen nejtypičtější případy. Jaké další jednání je jednáním hrubým, ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) bod 4. ZOP záměrně nespecifikuje a umožňuje tak postihnout jako přestupek každé „jiné hrubé jednání“. To ale jen tehdy, jestliže jde o jednání narušující občanské soužití (podrobně viz výše), je společensky škodlivé a musí jít o jednání hrubé.

K jinému hrubému jednání, „k udeření oznamovatelky obviněnou do vrchní části trupu konví na vodu dne 29. května 2023, kdy oznamovatelka držela v té chvíli v náruči své novorozené dítě“, taktéž nedošlo. Byla to právě oznamovatelka, která vyšla s již vystresovaným a křičícím dítětem v náruči z garáže na betonovou plochu za domem a začala si obviněnou opět, bez jejího svolení, natáčet, kdy současně zastavila i vodu tekoucí do zahradní hadice a hadici z kohoutu i sundala. Když obviněná zjistila, že ji do konve neteče voda, přišla k oznamovatelce blíže a jejím směrem se touto prázdnou plastovou konví ohnala. Žádné údery na nahrávce vidět nejsou, je pouze slyšet křik oznamovatelky „Ty jsi mě udeřila“. Není od věci poznamenat, že dítě, které správní orgán prvního stupně označil ve výrokové části I. bod 2) napadeného rozhodnutí za novorozené, bylo v den incidentu, tj. 29. května 2023, starší 11 měsíců, protože se narodilo 20. června 2022 (viz úřední záznam o podání vysvětlení učiněné oznamovatelkou na Policii ČR dne 31. května 2023).

K výrokové části I. bod 3) napadeného rozhodnutí nezbyvá než uvést, že i schválnost musí mít povahu hrubého jednání a musí být schopna narušit občanské soužití. Ne každé jednání proto bude možné kvalifikovat jako schválnost. Bude se jednat zejména o jednání „naschvál“, které může negativně zasáhnout do práv jiného.

Odvolací správní orgán proto souhlasí s podrobným výkladem skutku „naschvál nechala téct 29. května 2023 vodu na betonovou plochu v zahradě“, učiněným právním zástupcem obviněné, popsáním v jejím odvolání v části IV., na dvou a půl stranách. Po přehrání celého záznamu ze dne 29. května 2023 s označením IMG 0347, kdy oznamovatelka neustále na obviněnou křičí, a tím ještě více stresuje už tak „hystericky“ plačící 11 měsíční dceru v náruči, je na jeho konci zřetelně vidět, že obviněná přichází k vodovodnímu kohoutu, pustí vodu a obrací se. Poté odchází spolu s konví k psí misce na vodu, bere hadici a chce napustit vodu do misky. Za dané situace nelze mluvit o úmyslu spáchat schválnost. Obviněná chtěla napustit vodou konev, pak misku psovi. Pod silným nervovým vypětím daným konfliktem s křičící oznamovatelkou jednala zmatečně. V důsledku toho došlo k vytékání vody na zem z kohoutu. Z toho kohoutu, ze kterého jmenovaná sundala hadici, protože jí vadilo, že obviněná zalévá. Z nahrávky je více než patrné, že oznamovatelka velmi krátce poté, co byla voda puštěna, vodu zastavila. Voda vytékala na zem po dobu několika sekund; absenteje proto nejen úmysl, ale i společenská škodlivost.

Obiter dictum odvolací správní orgán dále ve shodě s právním zástupcem obviněné podotýká, že se správní orgán prvního stupně dopustil závažného pochybení, když [REDAKCE] uznal vinnou ze skutku, ze kterého ji neobvinil (výroková část I. bod 3).

V části třetí (Absolutní majetková práva), Hlavě II (Věcná práva), Dílu 5 (Věcná práva k cizím věcem), Oddílu 2 (Věcná břemena) zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), je v ustanovení § 1257 odst. 1 téhož zákona uvedeno, že věc může být zatížena služebností, která postihuje vlastníka věci jako věcné právo tak, že musí ve prospěch jiného něco trpět nebo něčeho se zdržet. Je-li zřízena služebnost bytu, má se za to, že byla zřízena jako služebnost užívání (Pododdíl 5 - Uživací právo, § 1297 OZ); osobní služebnost pak zaniká smrtí oprávněné osoby (Pododdíl 6 – Zánik služebnosti, § 1302 OZ).

Věcné břemeno nebo také služebnost je **věcné právo, které náleží jiné osobě než vlastníkovi**. Je **spojeno s nemovitou věcí**. I kdyby vlastník věc prodal či daroval jiné osobě, věcné břemeno bude nadále trvat. **Oprávněný z věcného břemene může nemovitost užívat**. Pokud tedy půjde o dům či byt, bude v něm moci bydlet. **Pokud je věcné právo zřízeno k bytu, může také volně nakládat se všemi ostatními částmi domu. Vlastník ani jiná osoba nemohou do jeho práva zasahovat.**

Trestní právo a trestněprávní kvalifikaci určitého jednání, které má soukromoprávní základ, jako trestného činu je třeba považovat za ultima ratio, tedy za krajní prostředek práva, který má celospolečenský význam, především z hlediska ochrany základních hodnot společnosti. Nemůže však v zásadě sloužit jako prostředek nahrazující ochranu práv a právních zájmů jednotlivce v soukromoprávních vztazích; těmto právům poskytuje ochranu soudní moc. Trestní stíhání nebo správní trestání v přestupkových věcech není na místě, pakliže se jednání obviněného pohybuje výhradně v rovině vztahů občanskoprávních. Dle Ústavního soudu je v právním státě nepřípustné, aby prostředky represe sloužily k uspokojování subjektivních práv soukromoprávní povahy, nejsou-li vedle toho splněny všechny předpoklady vzniku trestněprávní odpovědnosti, resp. nejsou-li tyto předpoklady zcela nezpochybnitelně zjištěny.

V předmětné věci nebylo shledáno naplnění skutkových podstat přestupků proti veřejnému pořádku a občanskému soužití (jde o občanskoprávní soukromý spor ohledně věcného břemene); odvolací správní orgán proto rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí a zastavení řízení (viz výroková část rozhodnutí).

Vztahy mezi rodinou oznamovatelky a [redacted] jsou dlouhodobě narušeny. Správní trestání však nemůže nahradit chybějící vzájemnou komunikaci a snahu dobrat se řešení přijatelného pro všechny.

P o u ě e n í:

Proti rozhodnutí o odvolání se nelze dále odvolat (§ 91 odst. 1 správního řádu).

Mgr. Pavel Š t e f a ň á k
ředitel odboru živnostenského a občanskosprávního
Magistrátu hlavního města Prahy
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

1. [redacted]
2. [redacted]